

Publiseringsnormer under press

Funn fra RINO delrapport 3,

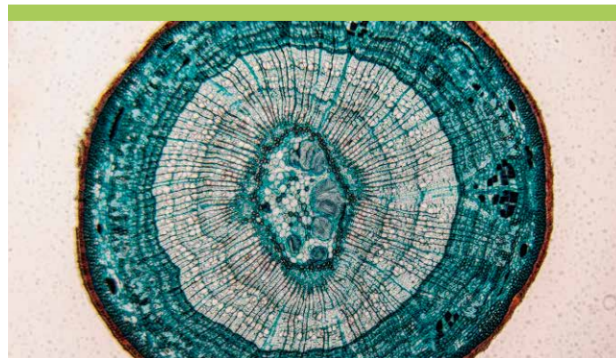
Helene Ingierd, Direktør, De nasjonale forskningsetiske komiteene

Matthias Kaiser, Johs. Hjelbrekke, Laura Drivdal, Ole Bjørn Rekdal, Ingrid Torp, Heidi Skramstad

Forskningsetiske retningslinjer

Forskningsetiske retningslinjer for naturvitenskap og teknologi

▼ NENT • Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi

Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi

▼ NESH • Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora

Publiseringsnormer

- God henvisningsskikk
- Rettmessig medforfatterskap
- Originalitet og kvalitet

Johs. Hjellbrekke, Laura Drivdal, Helene Ingierd, Ole Bjørn Rekdal,
Heidi Skramstad, Ingrid S. Torp og Matthias Kaiser

ETIKK OG INTEGRITET I FORSKNING
– resultater fra en landsomfattende undersøkelse

 UNIVERSITETET I BERGEN De nasjonale FORSKNINGSETISKE KOMITEENE Høgskulen på Vestlandet

Johs. Hjellbrekke, Helene Ingierd og Matthias Kaiser

DISKUTABEL FORSKNINGSPRAKSIS:
holdninger og handlinger

 UNIVERSITETET I BERGEN De nasjonale FORSKNINGSETISKE KOMITEENE Høgskulen på Vestlandet

Laura Drivdal, Matthias Kaiser, Johs. Hjellbrekke, Ole Bjørn Rekdal,
Heidi Skramstad, Ingrid S. Torp, Helene Ingierd.

FORSKNINGSINTEGRITET I KONTEKST:
Resultater fra en kvalitativ studie

 UNIVERSITETET I BERGEN De nasjonale FORSKNINGSETISKE KOMITEENE Høgskulen på Vestlandet

Research Integrity in Norway (RINO)

Delrapport 3: Bakgrunn og fokus

- Delrapport 1 viste stor enighet om uredelige praksiser, noe større variasjon i holdningene til diskutabile praksiser
- Delrapport 2 viste at 40 % har deltatt i diskutabile praksiser de siste tre årene
- **Hvordan begrunnes diskutabile praksiser?**
- Avgrenset til 6 praksiser
- Avgrenset til to typer institusjoner: universiteter og forskningsinstitutter, og til samfunnsvitenskapelige og naturvitenskapelige felt
- 3 fokusgruppeintervjuer og 12 individuelle intervjuer + materiale fra spørreundersøkelsen (1134 kommentarer)

6 praksiser

- (1) Plagiering
- (2) Kopiere kildehenvisninger
- (3) Inkludere irrelevante eller unødvendige kilder for å øke siteringsfrekvensen
- **(4) Godta, bestemme eller tildele forfatterskap basert på annet enn vesentlig bidrag til et vitenskapelig arbeid (Gaveforfatterskap)**
- **(5) Å nekte eller utelate forfatterskap til tross for vesentlig bidrag til et vitenskapelig arbeid**
- (6) Å forandre design, metode, resultater etter press

Praksis 4 og 5- medforfatterskap (1)

I delrapport 1 ble praksisene rangert høyt på alvorlighetsgrad, samtidig som relativt mange rapporterer om kjennskap til at kollegaer har deltatt i gaveforfatterskap (29,5 %). Praksisene ble mye diskutert i intervjuene.

- **Kulturell kontekst**
- *Der opplever jeg jo at vi tenker ganske forskjellig. I samfunnsvitenskapen så skal det jo fryktelig mye til før noen er med som forfatter... Og så skjønner jeg og at forfatterpraksisen kan være annerledes for det å skrive innenfor samfunnsvitenskap handler om veldig mye mer enn å rapportere noen resultater og diskutere de. Det handler veldig ofte om å resonnerer og utvikle et resonnement gjennom skriveingen.*
- **Systemisk kontekst** (publikasjonspress)
- *Det med gjesteforfatterskap [medforfatterskap] og, at instituttleder eller dekan sier 'jasså, du har ingen publikasjoner i 2018, hvorfor? Hva har du brukt dine 400 timer til?' Ikke sant? Og dermed, så, ja liksom for å få noe, så skriver man navnet sitt på [studentenes arbeid].*

Praksis 4 og 5 – medforfatterskap (2)

- **Sosial kontekst** – maktforhold og samarbeid

*Valgte å akseptere å gi gaveforfatterskap på flere av mine artikler grunnet ønske fra veileder. **Jeg forstod det var feil, men følte ikke sterkt nok for det til å krangle på det.***

*.... man velger å ha dem med i forfatterlisten for å unngå den litt ekle og potensielt konfliktfylte prosessen med å si at noen ikke har bidratt nok. Det er altså primært for å **unngå krangling og å skuffe noen**, at de blir stående selv om de ikke oppfyller Vancouver-reglene.*

Det er litt interessant den der forskjellen på hva som er uetisk i forhold til forskning som ide, bevegelse, og hva som er uetisk som bare sånn mellommenneskelig karriere-type forhold. Så gir du noen gaveforfatterskap da vil de kanskje kunne få en jobb i stedet for en annen person, ikke sant? Og som da er skadelidende. Så det skader forsåvidt ikke forskningen kanskje så mye da.

Avslutning I: Normer under press?

- Delrapport I viser at det er stor normkonsensus (FFP), men avdekker også at det er varierende holdninger til flere forskningspraksiser
- Delrapport II viser at relativt mange (40 %) rapporterer om deltakelse i diskutabile praksiser de siste tre årene
- Delrapport III bekrefter og utdyper gapet mellom normer og praksis
- Svar: Ja, til en viss grad.

Avslutning II: Hvilke forhold kan bidra til at forskningen kommer på kant med forskningsetikken?

- Delrapport III gir oss innsyn i begrunnelser og oppfatninger og om forholdet arbeidsmiljø/forskningskultur og forskningsintegritet
- Svar: Praksiser 'normaliseres' og aksepteres mer når de begrunnes med:
 1. Etske gråsoner: Forskningsetiske vurderinger er komplekse
 2. Sosial kontekst: Maktstrukturer og samarbeid
 3. Kulturell kontekst: Nasjonale, institusjonelle og faglige kulturer
 4. Systemisk kontekst: Finansieringssystem, incentiver, publiseringspress

Takk for meg!

- helene.ingierd@forskningsetikk.no
- www.forskningsetikk.no